

Poročilo Javne službe v vinogradništvu na KGZS Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica o opravljenem delu in rezultatih o izvedbi nalog za leto 2023

Naloge Javne službe v vinogradništvu na KGZS Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica so v letu 2023 potekale v Oddelku Seleksijsko trsničarsko središče Vrhpolje. V sodelovanju s podizvajalci – UL Biotehniška fakulteta in Kmetijski inštitut Slovenije smo strokovno, kakovostno in v skladu s podpisano pogodbo, opravili del načrtovanih nalog.

V STS Vrhpolje smo trije stalno zaposleni, v začetku poletja nam je pri poletnih delih v vinogradu pomagala študentka, ki je opravljala obvezno prakso, v poletnih mesecih pa študent. Pri trgatvi pa nam izdatno pomagajo sodelavci iz Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica in zaposleni iz Trsničarske zadruge Vrhpolje.

Izvedli smo sledeče naloge:

- selekcija vinske trte v vinorodni deželi Primorska,
- zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala vinske trte v vinorodni deželi Primorska,
- strokovno-tehnična koordinacija v vinogradništvu.
-

Vremenski pogoji so močno krojili kmetijsko pridelavo in posledično tudi rast in pridelek vinske trte in delo v Seleksijsko trsničarskem središču Vrhpolje. Pomlad 2023 je bila zmerno topla, nadpovprečno namočena in slabo osončena. Številni deževni in sivi dnevi aprila in maja so vplivali na počasnejšo rast in razvoj vinske trte. Višina padavin je bila na državni ravni znatno nad dolgoletnim povprečjem, s kazalnikom 120 %, sončnih ur je bilo v letošnji meteorološki pomladi malo, na državni ravni 84 % dolgoletnega povprečja.

Podobno vreme se je nadaljevalo in splošna značilnost poletja je, da je bilo nadpovprečno toplo, izjemno namočeno in povprečno osončeno. Odklon temperature zraka od povprečja primerjalnega obdobja 1991–2020 je na državni ravni znašal 0,8 °C, kar umešča poletje 2023 na približno deveto mesto najtoplejših poletij od leta 1950. Višina padavin je bila v letošnjem poletju izjemna, kazalnik višine padavin je na državni ravni znašal 164 %. To je najvišja vrednost za poletje od leta 1950, v obdobju, za katerega imamo primerjalne podatke. K izjemno mokremu poletju sta največ prispevala izjemno mokra julij (kazalnik na državni ravni 189 %) in avgust (kazalnik 212 %). Po skupni statistiki povprečne temperature zraka in višine padavin poletje izrazito odstopa od poletij v obravnavanem 74-letnem obdobju. Kljub izjemno veliki količini padavin je bilo nadpovprečno toplo, običajno pa so deževna poletja hladnejša in primerljivo topla veliko bolj suha kot letošnje. Namočena tla in zrak nad njimi se namreč zaradi izhlapevanja ob sončnem vremenu manj ogrejejo kot suha tla. Letošnje poletje tako izrazito odstopa in je po omenjeni skupni statistiki najbolj nenavadno poletje v Sloveniji vsaj od leta 1950.

Poleg naštetega pa je naše vinograde prizadelo zelo burno vremensko dogajanje v noči iz 24. na 25. julij. Malo po 20. uri je močna nevihta od zahoda dosegla Furlanijo-Juljsko krajino in se hitro približevala slovensko-italijanski meji. Jedro zelo močne nevihte je okoli 21.30 prečkalo Goriško in huda toča je poškodovala vinograde in zmanjšala pridelek grozdja v baznem vinogradu, še bolj pa v vinogradu na Pouzelcah.

1. SELEKCIJA VINSKE TRTE V VINORODNI DEŽELI PRIMORSKA

Zaradi poškodovanega in zmanjšanega pridelka zaradi toče ter dolgotrajnega deževnega in oblačnega vremena, smo se odločili, da naredimo v sklopu naloga selekcija meritve in analize ter mikroviniifikacijo le pri sorti Vitovska grganja – 2 klonska kandidata, ki nista bila tako hudo prizadeta od toče in ponovno smo vinificirali štiri, lansko leto potrjene nove klone Malvazije, kjer prav tako pridelek ni bil pretirano poškodovan. Malvazija in Vitovska grganja sta bujni sorti in številne mladike in veliki listi so vplivali na nekoliko manjšo škodo. Pri ostalih sortah – klonskih kandidatih merlota in rebule, kjer smo načrtovali

meritve in vinifikacije, so bili pridelki preveč poškodovani in zmanjšani in neprimerni za analize, meritve in mikroviniifikacije.

Kot nadomestilo smo se odločili, da naredimo nekaj več mikroviniifikacij lokalnih istrskih sort, ki so posajene tudi v kolekcijskem vinogradu na Pradah v Slovenski Istri in pokombinirali smo pridelek grozdja iz Prad s pridelkom iz vinograda na Pouzelcah. Skupno smo predelali osem lokalnih istrskih sort. Poleg tega smo predelali v vino 3 tolerantne sorte.

1.1 Pozitivna množična selekcija

Oskrbovali smo vinograd na Pouzelcah posajen z lokalnimi sortami - 200 različnih akcesij, skupaj 2520 trt. Nadaljevali smo s pozitivno množično selekcijo lokalnih sort posajenih v lastnem kolekcijskem vinogradu na Pouzelcah in v vinogradu na Pradah v Slovenski Istri ter v vinogradu posajenem z namiznimi sortami na Vogrskem in v vinogradu posajenem z lokalno sorto Poljšakica. Selekcija vključuje tudi zdravstveno selekcijo ter vodenje selekcijske knjige in označevanje trt. Skupno smo opravili 6 selekcijskih pregledov 4000 trt v 4 vinogradih, izpolnili smo 4 selekcijske knjige. Poleg tega sem pregledala vinograd posajen s sorto rebula nad Braniško dolino.

V kolekcijskem vinogradu smo spremljali dinamiko dozorevanja z vzorčenjem in analizo grozdja v tedenskih razmikih - masa jagod, sladkor, skupne kisline, jabolčna, vinska kislina ter pH in YAN pri 8 lokalnih sortah, ki smo jih predelali v vino: Cipro, Dolski muškat, Črna borgonja, Maločrn, Plavina, Izolana, Borgonja in Kanarjola. Ostalo grozdje smo potrgali in ga oddali v Klet Vipava. Zaradi interesa in po naročilu smo cepili in pridelali večjo količino trsnih cepljenk 4 istrskih starih lokalnih sort, da bodo z njimi pridelovalci dopolnili in popestrili svoje vinograde in popestrili ponudbo vin. Cepili smo sorte Pinjoleta, Kanarjola, Izolana in Duranija. V vinogradu na Pouzelcah smo fotografirali liste, vršičke in grozde še nekaj starih lokalnih sort.

Poleg tega smo opravili selekcijski pregled in zapisali evidence v selekcijsko knjigo za vinograd posajen z lokalnimi istrskimi sortami v Dragonji.

V delu kolekcijskega vinograda, kjer so posajene lokalne sorte, smo v jeseni obdelali medvrstni prostore in posejali mešanico različnih rastlin, primernih za jesensko setev in obenem za zeleno gnojenje in ozelenitev.

Vina lokalnih sort predelanih v letu 2022 smo analizirali in organoleptično ocenili na pooblaščen organizaciji. Predstavili smo jih na degustaciji v sklopu dogodka Trte in vino – zakladi Primorske, kjer sva s kolegico Anastazijo Jež Krebelj imeli prispevek na temo genske banke in lokalnih sort. V sklopu Dneva odprtih vrat smo udeležencem predstavili tudi kolekcijo lokalnih sort in v Vrhpolju so lahko poskusili vina lokalnih sort. Pripravili in izdali smo publikacijo v nakladi 700 kom z naslovom Lokalne sorte – Vipavska dolina, ki smo jo predstavili na prireditvi Trte in vino in ki je konec leta že doživela dotis v nakladi 1000 kom, saj so se na Občini Ajdovščina odločili, da jo uvrstijo med svoja protokolarna darila.

1.2 Klonska selekcija

V sklopu naloge smo celo leto redno oskrbovali vinograd na Pouzelcah in skupno število 2577 trt 10 sort: Refošk, Malvazija, Zeleni sauvignon, Laški rizling, Merlot, Rebula, Vitovska grganja, Zelen, Barbera in Cipro. Opravili smo večkratni pregled vseh trt in izpolnili selekcijsko knjigo. Spremljali smo pojav bolezni in škodljivcev in izvajali vizualne zdravstvene preglede. Odločili smo se za predelavo grozdja 2 klonskih kandidatov sorte Vitovska grganja, trgatev je bila 12.septembra in ob trgatvi smo prešteli in stehtali pridelek 10 trt, vsake trte posebej, vsakega klonskega kandidata in pridobili podatke o rodnosti. Potrgali smo po približno 80 kg grozdja in ga predelali. Poleg tega smo ponovno predelali 4 na novo potrjene klone sorte Malvazija, trgatev je bila 11.septembra. Spremljali smo dinamiko dozorevanja, pobirali vzorce grozdja v tedenskih razmikih in analizirali 100 vzorcev grozdja — maso jagod, sladkor, skupne kisline, jabolčno, vinsko kislino ter pH in YAN. Skupaj smo naredili 2 mikroviniifikacij klonskih kandidatov in 4 mikroviniifikacije na novo potrjenih klonov malvazije, v nadaljevanju smo vino redno kontrolirali in analizirali. V času mirovanja smo obrezali trte klonskih kandidatov in stehtali odrezan les. V sodelovanju z BF - Katedra za genetiko, biotehnologijo, statistiko in žlahtnjenje rastlin smo nadaljevali z uvajanjem metode za eliminacijo virusov in v rastlinjaku smo presadili mlade trte v večja korita in skrbeli zanje. Posadili smo nekaj novih potaknjencev za nadaljnje delo.

Porezali smo cepiče, cepili in pridelali smo trsne cepljenk novih klonov Zeleni sauvignon in Refošk, za cepljenje smo uporabili cepiče, porezane iz posameznih trt, ki so bile ponovno testirane na viruse in na testih potrjeno brez virusov.

Porezali smo cepiče sorte Refošk v Dutovljah, cepili in pridelali trsne cepljenke za nadaljnjo klonsko selekcijo.

Nabrali smo vzorce sort Merlot in Vitovska grganja za analize virusov in v vinogradu v Svetem pri Komnu vzorce sorte refošk, prav tako za analize virusov.

Obdelali smo podatke za klonske kandidate sort Refoš, Vitovska grganja in Zeleni sauvignon, ki smo jih vinificirali v letu 2022. Vino smo ocenili pri pooblašeni organizaciji. Organizirali smo strokovno srečanje in degustacijo v Vinski kleti Goriška Brda. V ta namen sem pripravila podatke o pridelkih in kakovosti grozdja in vina. Skupaj s koordinatorjem Denisom Rusjanom in kolegico Anastazijo Jež Krebelj smo zaposlenim iz kleti predstavili delo na klonski selekciji Zelenega sauvignona – tokaj in skupaj smo degustirali 13 vin klonskih kandidatov zelenega sauvignona in zbrali mnenja, katere klone potrditi. V sklopu Dneva odprtih vrat smo predstavili delo pri klonski selekciji in udeleženci so lahko poskusili vina klonskih kandidatov.

Začeli smo s pripravo končnih poročil za **štiri nove slovenski klone sorte Zeleni sauvignon in dva nova klona sorte Refoš**.

Preglednica 1: Letni cilji in kazalniki za doseganje letnih ciljev in kazalnikov za nalogo Selekcija

Letni cilji	Kazalniki za doseganje letnih ciljev
Oskrba vinograda	Urejen in primerno oskrbovan vinograd, evidenca škropljenj, pridelek grozdja 6700 kg
Pozitivna množična selekcija	6 pregledov, 4 vinogradi, 4000 pregledanih trt, izpolnjene 4 selekcijske knjige, 25 vzorcev in analiz grozdja, 8 mikrovinifikacij in 8 vin lokalnih sort
Klonska selekcija	2 pregleda vinograda, 2233 pregledanih trt, izpolnjena selekcijska knjiga, zbrani podatki o fenofazah, o pojavu bolezni in škodljivcev, meritve parametrov rasti in rodnosti pri klonskih kandidatih, 100 vzorcev in analiz grozdja, 6 mikrovinifikacij in 6 pridelanih vin klonskih kandidatov / novih klonov, molekularne analize virusov, trsne cepljenke novih klonov sorte Zeleni sauvignon in Refoš za sajenje v bazni vinograd, oskrba mladih trt in trt v rastlinjaku zraslih iz postopka mikrografting
Priprava programa in poročil	Izdelan letni program dela, redna mesečna poročila o delu in končno letno poročilo
Povezovanje javne službe z drugimi javnimi službami	1.JSVR – sodelovanje pri ukrepih varstva vinske trte, poudarek na rumenicah 2.JSS - SC Bilje – namizne sorte grozdja – selekcija namiznih sort v vinogradu na Vogrskem 3.JSKS – Delavnica o zimski rezi, Dan odprtih vrat – predstavitev klonske selekcije, lokalne sorte, degustacija vin
Povezovanje javne službe z drugimi strokovnimi institucijami	1.UL BF – Katedra za sadjarstvo, vinogradništvo in vrtnarstvo; Katedra za genetiko, biotehnologijo, statistiko in žlahtnjenje rastlin 2.KIS – Genska banka vinske trte 3.MKGP – CRP Trsničarstvo - predstavitev, rumenice 4.Vinogradniško vinarski kongres – sodelovanje v organizacijskem odboru, priprava prispevka, sodelovanje na kongresu 6. Festival malvazije – sodelovanje z Društvom vinogradnikov Slovenske Istre 7. UL BF, UNG, UP, TŠC-Višja šola – terenske vaje za študente

2. ZAGOTAVLJANJE IZHODIŠČNEGA RAZMNOŽEVALNEGA MATERIALA VINSKE TRTE V VINORODNI DEŽELI PRIMORSKA

Oskrbovali smo bazni matični vinograd, ga redno pregledovali sami in skupaj s kontrolorjem ob rednih dvakrat letnih pregledih. V vinogradu smo naredili vzdrževalno selekcijo in pridelali kakovostne bazne cepiče - 150.000, od tega smo jih 26.000 oddali zainteresiranim trsničarjem. Vodili smo selekcijsko knjigo, zapisali podatke o fenofazah, o pojavu bolezni in škodljivcev in spremljali dinamiko dozorevanja ter v tedenskih razmikih nabrali 30 vzorcev grozdja in naredili analize grozdja. Ob primerni zrelosti smo grozdje potrgali in oddali v Klet Vipava.

Nabrali smo 260 vzorcev rozg sort Barbera SI-36 in Refoš SI-35 za redna testiranja na viruse, ki jih izvaja kontrolna organizacija. Ker trenutno ni velikega povpraševanja po baznih trsni cepljenkah, smo v letu 2023 cepili le manjšo količino sadilnega materiala vseh potrjenih klonov in pridelali bazne trsne cepljenke za obnovo in ponovno sajenje našega baznega vinograda. Poleg tega smo cepili in pridelali trsne cepljenke novih klonov Zeleni sauvignon in Refoš, za cepljenje smo uporabili cepiče, porezane iz posameznih trt, ki so bile ponovno testirane na viruse in na testih potrjeno brez virusov.

Postopoma smo začeli z obnovo baznega vinograda in posadili smo 4 nove klone: Malvazija SI-42, SI-43, SI-44 in SI 45 v skupnem številu 360 trt.

V rastlinjaku v Vrhopolju smo oskrbovali posajene klone in vzdrževali repozitorij ter indikatorje – podlage, ki jih potrebujemo za zdravstveno selekcijo.

Preglednica 2: Letni cilji in kazalniki za doseganje letnih ciljev in kazalnikov za nalogo Zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala vinske trte

Letni cilji	Kazalniki za doseganje letnih ciljev
Oskrba baznega vinograda, oskrba trt v rastlinjaku	Urejen in primerno oskrbovan vinograd in rastlinjak, evidenca škropljenj, pridelek grozdja 10.000 kg, na novo posajene trte – novi kloni
Vzdrževalna selekcija	2 redna pregleda, 2895 pregledanih trt, izpolnjena selekcijska knjiga, podatki o fenofazah, o pojavu bolezni in škodljivcev, 30 vzorcev grozdja in kemičnih analiz grozdja
Zagotavljanje baznih cepičev in baznih trsnih cepljenk	150.000 pridelanih cepičev, oddanih 26.000; 1650 baznih trsnih cepljenk
Povezovanje javne službe z drugimi javnimi službami	1.JSVR – bolezni lesa vinske trte, CRP Trsničarstvo
Povezovanje javne službe z drugimi strokovnimi institucijami	1.UL BF – Katedra za sadjarstvo, vinogradništvo in vrtnarstvo; Katedra za genetiko, biotehnologijo, statistiko in žlahtnjenje rastlin

3. STROKOVNO TEHNIČNA KOORDINACIJA

Strokovno tehnična koordinacija izvaja dr. Denis Rusjan. Glavni cilj strokovno tehnične koordinacije je vzajemni prenos strokovnega znanja, izkušenj, razmišljanj ter pobud med različnimi deležniki, ki se neposredno in posredno ukvarjajo z vinogradništvom, vinarstvom in trsničarstvom (vinogradniki in vinarji, strokovne in znanstvene institucije, ministrstva, združenja in društva, gospodarski subjekti, študenti in dijaki, občine itd.) ter sodelovanje v aktivnostih drugih javnih služb (kmetijskega svetovanja, varstva rastlin in še več). Vse informacije o delu, rezultatih dela in vabila JSV se sproti objavljajo na spletni strani javne službe, kjer lahko zainteresirani pridobijo tudi vse ustrezne kontakte strokovnih služb JSV. Glavni cilji sodelovanja z različnimi deležniki so:

- izmenjava znanja, idej in izkušenj, kar prispeva k bogatejšemu razumevanju obravnavanih tematik ter spodbuja inovacije in kreativnost,
- krepitev mreženja in dolgoročnih partnerstev in omrežij,
- pridobivanje novih veščin, znanj in izkušenj, kar lahko prispeva k njihovim osebnim in poklicnim razvoju ter krepitvi kariere,
- spodbujanje inovativnosti in kreativnosti pri reševanju izzivov ter razvoju novih rešitev in pristopov v različnih področjih,
- doseganje sinergij in sinergijskih učinkov - združevanje različnih strokovnih znanj, virov in sposobnosti, kar lahko privede do vidnejših in boljših rezultatov, kot bi jih bilo mogoče doseči posamično.

V letu 2023 so bile v okviru koordinacije JSV izvedene sledeče strokovne aktivnosti:

1. Sestanek Ptuj 6. SVV kongres - 6. 1. Ptuj - JSV vsebine za kongres, - sodelovanje pri postavitvi programa kongresa
2. Sestanek MKGP ZTR - 12. 1., Ljubljana - predstavitev ukrepov zoper ZTR - možnosti JSV pri sodelovanju - aktivnosti v letnem programu 2023, 2024
3. Sestanek Komisija za kmetijstvo OB - 13. 1., Dobrovo - možnosti sodelovanja z JSV v letnih aktivnostih kmetijske komisije Občine Brda - možnosti sodelovanja kot projektni partnerji
4. Sestanek STS - 20. 1., on-line - sodelovanje JSV v aktivnostih CRP projekta Trsničarstvo
5. Sestanek JSV in MKGP - 14. 2., Dobrovo - sestanek o možnostih digitalizacije in sodelovanja občine z JSV aktivnostmi in sofinanciranja MKGP
6. Strokovna predavanja JSV - Brda, 15., 16. in 22. 2. - rezultati in aktivnosti JSV - tolerantne sorte, podlage, tehnološki ukrepi
7. Udeležba na strokovnem predavanju JSZVR - 20. 2., Dobrovo - udeležba na strokovnem predavanju o FFS
8. Sestanek JSV - 22. 2., Vinakras Sežana - možnosti sodelovanja z JSV - predstavitev aktivnosti JSV
9. Sestanek MKGP - 3. 3., Ljubljana - sestanek na MKGP glede Zakona o vinu
10. Webinar On-farm Composting - 3. 3., online - udeležba na seminarju o kompostiranju na kmetijah - možnosti za aktivnosti programa JSV

11. Sestanek KGZS - 9. 3., online - udeležba na sestanku strokovne skupine JSKS - prenos strokovnih informacij - možnosti sodelovanja med JS...
12. Sestanek JSV – Uprava MKGP -16. 3., Ljubljana - problematika zlate trsne rumenice - možnosti tehnoloških ukrepov preventive in kurative - sodelovanje z aktivnostmi JSV
13. Sestanek MKGP – prestrukturiranje - 21. 3., Ljubljana - izmenjava informacij glede sprememb prestrukturiranja vinogradništva in predlogi sprememb za izboljšanje stanja
14. Sestanek JSV – KGZS 7. 4., Ljubljana - seznanjenje z vsebinami biodiverzitete in SKP - podajanje predlogov za vzdržno kmetovanje - možnosti za aktivnosti JSV
15. Udeležba na webinarju Lifes in soils 13. 4., online - udeležba na seminarju o življenju v tleh - možnosti za aktivnosti programa JSV
16. Udeležba na mednarodnem kongresu 6. SVVK - 21.- 22. 4., Ptuj - udeležba z namenom promocije aktivnosti in rezultatov JSV
17. Sestanek MKGP – Svet za EKO - 8. 5., Ljubljana - udeležba na Svetu za EKO in TR pridelavo - aktivnosti in možnosti implementacije ukrepov v JSV
18. Sestanek Natura 2000 - 18. 5., Ljubljana - udeležba na strokovnem sestanku Nature 2000 - aktivnosti JSV i možnosti implementacije ukrepov - izmenjava potencialnih ukrepov, strokovnih rešitev
19. Sestanek projekt Adrion - 23. 5., Ajdovščina - možnosti sodelovanja JSV v projektnih aktivnosti - implementacija ukrepov v program aktivnosti JSV
20. Sestanek MKGP – koordinacija JS - 25. 5., Ljubljana - letni sestanek na MKGP o JS - izmenjava informacij ter predstavitev aktivnosti, ki se izvajaj znotraj posamezne JS
21. Strokovna predavanja – dogodek Melodije vina - 1. 6., Ljubljana STS Vrhpolje - predstavitev aktivnosti JSV
22. Sestanek JSV - 7. 6., Vrhpolje - genska banka - genotipizacija sort
23. Sestanek MKGP - 14. 6., Ljubljana - udeležba na sestanku o ZoV
24. Sestanek KGZ GO - 16. 6., Nova Gorica - možnosti promocije kmetijstva preko JSV
25. Sestanek MKGP - 19. 6., online - udeležba na sestanku o ZoV
26. Udeležba na webinarju Zer0 Pesticide - 19. 6., online - udeležba z namenom seznanjanje novih tehnologij varstva v trajnih nasadih - možnosti implementacije ukrepov v aktivnosti JSV
27. Udeležba na delavnici SPRINT - 20. 6., Ljubljana - udeležba in sodelovanje pri predstavitvi ostankov FFS v pridelkih - možni strokovni ukrepi za zmanjšanje tovrstne problematike
28. Udeležba na strokovnem posvetu Trte in vino Primorska - 20. 6., Nova Gorica - udeležba na strokovnem posvetu - predstavitev aktivnosti in promocija JSV
29. Sestanek MKGP - 6. 7., Ljubljana - udeležba na sestanku o ZoV
30. Strokovni dogodek JSV - 7. 7., Dobrovo - v vinski kleti Brda smo imeli pokušino vin sorte 'Tokaj' – klonski kandidati
31. Sestanek MKGP - 12. 7., Ljubljana - udeležba na sestanku o ZoV
32. Sestanek KGZS - 13. 7., online - izmenjava strokovnih informacij - aktivnosti JSV in JSKS
33. Intervju revija Delo - 20. 7., Ljubljana - promocija JSV
34. Sestanek – podjetje Jurana - 20. 7., Ljubljana - predstavitev proizvodov podjetja Jurana - možnosti sodelovanja z aktivnostmi JSV, predvsem pri programih EKO varstva z biostimulanti
35. Organizacija delavnice JSV – za tuje študente -28. 7., Kromberk - predstavitev aktivnosti JSV in vinogradništva - udeležba študentov z univerze Wageningen, Nizozemska - predstavitev genske banke v Kromberku
36. Udeležba na sestanku KIS – vinogradniška platforma - 2. 8., Ljubljana - udeležba na sestanku pri predstavitvi osnutka vinogradniške digitalne platforme
37. Udeležba na mednarodnem kongresu v Turčiji - 21. 8. – 26. 8., Avanos, Turčija - predstavite dela JSV - klonski kandidati - delo na introdukciji
38. Sestanek MKGP - 24. 8., Ljubljana - udeležba na sestanku o ZoV
39. Udeležba AGRA - 28. – 30. 8., Gornja Radgona - udeležba na sejmu - predavanje o aktivnostih JSV
40. Sestanek JSV - 29. 8., Gornja Radgona - sestanek izvajalcev in podizvajalcev JSV – aktivnosti 2023 - dotakratno pravljeno delo
41. Udeležba Dan odprtih vrat STS Vrhpolje -31. 8., Vrhpolje z okolico - predstavitev dela JSV - razstava namiznega grozdja - degustacija vin klonskih kandidatov in sort v introdukciji
42. Sestanek MGKP – Svet za EKO in TR proizvodnjo - 5. 9., Ljubljana - predstavitev EKO stališč za pridelavo hrane
43. Udeležba Dan odprtih vrat STS Ivanjkovci - 7. 9., Ivanjkovci z okolico - predstavitev dela JSV - razstava namiznega grozdja - degustacija vin klonskih kandidatov in sort v introdukciji
44. Sestanek MKGP - 24. 8., Ljubljana - udeležba na sestanku o ZoV

45. Udeležba na strokovnem dogodku Po Primorsko - 20. 9., Ljubljana - udeležba pri pridelovalcih vina za potrebe izmenjave informacij aktivnosti JSV
46. Udeležba na Masterclass Rebula - 26. 9., Dobrovo - predavanja in predstavitev dela JSV na selekciji biotipov in klonov sorte 'Rebula'
47. Sestanek MKGP - 24. 8., Ljubljana - udeležba na sestanku o ZoV
48. Udeležba na predstavitvi programa SOPOTNIK - 5. 10., online - KGZS predstavitev delovanja in dostopanja do programa SOPOTNIK
49. Udeležba na sestanku Občine Brda – JSV, - 11. 10., Dobrovo - možnosti sodelovanja JSV na digitalizaciji kmetijstva v Brdih in možnosti sofinanciranja MKGP pri izvajanju tovrstnih projektov
50. Sestanek JSV - 26. 10., Ljubljana - sestanek izvajalci in podizvajalci JSV - pregled dosedanjega dela, doseženih ciljev v 2023 - predstavitev predlogov programa za leto 2024
51. Udeležba na webinarju Biofertilizers - 8. 11., online - udeležba na webinarju zaradi potreb izobraževanja in možnosti implementacije vsebin v aktivnosti JSV
52. Predavanja someliejev 2. stopnja - 8. 11., Vodice pri Ljubljani - predstavitev strokovnih vsebin in aktivnosti JSV - tolerantne sorte, trajna ozelenitev, podlage vinske trte - selekcija, introdukcija...
53. Udeležba na martinovanju Kleti Brda - 9. 11., Dobrovo - udeležba na strokovnem in družabnem dogodku poslovnih partnerjev omenjene kleti
54. Teren STS Ivanjkovci - 10. 11., Ivanjkovci z okolico - pregled baznega vinograda in matičnjaka za potrebe programa v 2024 - problematika ZTR v okolici STS Ivanjkovci
55. Udeležba na Lombergarjevih dnevih - 6. 12., Maribor - 15. Vinogradniški posvet z mednarodno udeležbo
56. Predavanja svetovalci, specialisti - 13. 12., Ljubljana - strokovno predavanje, izobraževanje za specialiste in svetovalce iz vinogradništva in vinarstva

V okviru koordinacije smo tudi v letu 2023 izvedli aktivnosti, ki so predvidene v sklopih JS:

1. strokovno vodenje in tehnična koordinacija javne službe (organizacija in vodenje koordinacijskih sestankov, organizacija strokovnih sestankov, objavljane informacij ter rezultatov JSV na spletni strani,
2. sodelovanje z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in drugimi ministrstvi pri pripravi nacionalne strategije ter nacionalne zakonodaje na področju dela javne službe,
3. sodelovanje pri pripravi letnega programa dela javne službe in poročila o delu javne službe ter spremljanje ciljev in kazalnikov, spremljanje ter analiziranje stanja na področju dela javne službe,
4. izvajanje oziroma koordinacija usposabljanj in prikazov poskusov iz nalog javne službe in njihovih rezultatov kmetijskim svetovalcem, tehnologom podjetij in pridelovalcem,
5. pripravljanje in izvajanje strokovnih posvetov na področju dela javne službe in objavljane informacijskega materiala v medijih,
6. sodelovanje na drugih strokovnih srečanjih na mednarodni, nacionalni in lokalni ravni in
7. vključevanje vsebin iz dejavnosti javne službe v primarno in sekundarno raven izobraževanja in sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami, tako da se dijakom in študentom omogoči opravljanje prakse - vključevanje izobraževalnih organizacij v strokovne sestanke, sodelovanje z izobraževalnimi inštitucijami tudi glede možnosti opravljanja prakse, diplome.

4. INVESTICIJE

Začeli smo z obnovo dela baznega vinograda Pri mostu in prekopali in pripravili smo zemljišče ter posadili trsne cepljenke novih slovenskih klonov malvazije ter nabavili kovinske pocinkane kole. Zaključili smo z obnovo na Pouzelcah - nakup in postavitve kovinskih količkov in natezalcev ter verig za oporo vinske trte. Nabavili smo traktorsko prikolico, motorno koso, opremo oz. sistema za avtomatsko spremljanje žuželk - trapview in opremo za testiranje beljakovin, digitalni bireti, mobilni in računalniški tablico.

5. Prenos znanja, ostale naloge

5.1 Prenos znanja

Naš prispevek k prenosu znanja prikažemo v dveh sklopih – neposreden in posreden:

5.1.1 Neposreden prenos do pridelovalcev – vinogradnikov in študentov

Konec avgusta smo organizirali Dan odprtih vrat in v sklopu dneva smo predstavili vinograd na Pouzelcah – klonska selekcija, genski viri vinske trte in tolerantne sorte. Poleg tega smo pripravili

demonstracijo zdravljenja obolelih trt zaradi kapi - izrezovanja odmrlega lesa oz. dendrokirurgija in predstavili skupaj s predstavniki podjetja Jurana rezultate poskusa z listnimi gnojili, ki smo ga naredili po toči ter različne primere ozelenitve tal. V nadaljevanju smo v Vrhpolju predstavili na razstavi več kot 34 namiznih sort, ki so jih obiskovalci lahko tudi poskusili. V ta namen smo že pred razstavo nabrali vzorce grozdja v lastnem vinogradu, v vinogradu SC in pri dveh pridelovalcih namiznega grozdja in jih shranili v hladilnici. Pripravili smo degustacijo 32 vin pridelanih v mikroviniifikacijah – 24 vin pridelanih v STS Vrhpolje in 8 vin pridelanih na KIS. Pri izvedbi dneva odprtih vrat so nam pomagali Ivan Žežlina iz JSVR, Mojca Mavrič Štrukelj in Urška Klančar iz JSKS, Tamara Rusjan iz Agrokemičnega laboratorija, Davor Mrzlič iz SC ter koordinator JSV Denis Rusjan in Anastazija Jež Krebelj iz KIS. Namizne sorte so si obiskovalci lahko ogledali še naslednji dan. Skupaj se je dneva odprtih vrat udeležilo okrog 50 udeležencev.

V sodelovanju z Oddelkom za kmetijsko svetovanje smo v vinogradu na Pouzelcah pripravili delavnico o zimski rezi vinske trte s poudarkom na rezi po toči poškodovanih trt, ki sva jo vodili skupaj s specialistko za vinogradništvo Mojco Mavrič Štrukelj.

Sodelovala sem pri izvedbi Vinogradniškega tečaja za NPK kvalifikacijo in za udeležence pripravila tri 4-urna predavanja.

S sodelavko Tamaro Rusjan sva pripravili in vodili delavnico in degustacijo vin na prireditvi Okusi Vipavske.

Na terenskih vajah je bilo od meseca januarja do junija 6 skupin študentov iz BF UL, UP, UNG in VSŠ – Upravljanje podeželja in krajine. Predstavili smo jim naše delo in naloge in pripravili manjše degustacije vin, da se seznani s klonsko selekcijo in lokalnimi sortami. Ena skupina študentov iz UL BF je aktivno pomagali pri poletnih delih v vinogradu.

5.1.2 Posreden prenos – prenos znanja, izkušenj do svetovalcev, strokovnjakov na področju vinogradništva

Za sodelavce zavoda smo skupaj s specialistko za vinogradništvo iz JSKS organizirali in izpeljali delavnico o zimski rezi vinske trte.

Pripravila sem krajše predavanja o klonski selekciji ter novih klonih na Primorskem za svetovalce – specialiste za vinogradništvo in vinarstvo, ki ga vsako leto organizira KGZS. V sklopu izobraževanja smo pripravili tudi degustacijo vin novih klonov.

Pripravila sem prispevek o strokovnih nalogah za Radio Koper.

Obiskali so nas sodelavci iz STS Ivanjkovci in predstavili smo jim naše delo, rastlinjak, vinograde in klet ter skupaj smo poskusili vina.

5.2 Preizkušanje tolerantnih sort

Na Pouzelcah oskrbujemo manjši vinograd zasajen s tolerantnimi vinskimi sortami. Postopoma smo od leta 2013 do leta 2020 posadili 31 različnih vinskih sort, vsa leta spremljamo rast in rodnost in pridobivamo izkušnje in podatke o odpornosti na bolezni in o kakovosti grozdja in vina. Nosilec naloge introdukcija vinskih tolerantnih sort je KIS, mi pa smo podizvajalci naloge. V letu 2023 smo predelali v vino 3 sorte, ki so bile nekoliko manj prizadete od toče – Sauvignon rytos, Kersus in Pinot kors.

5.3 Preizkušanje namiznih sort

Odkar smo posadili manjšo kolekcijo tolerantnih namiznih sort na Pouzelcah – skupno 30 sort, postopoma tudi na tem področju pridobivamo izkušnje in na podlagi izkušenj svetujemo pridelovalcem. Skupaj s Sadjarskim centrom Bilje oskrbujemo vinograd na lokaciji Vogrsko, kjer je posajenih 800 trt 18 različnih namiznih tolerantnih sort. Pomagali smo pri zimski in poletni rezi in obdelavi tal v vrsti.

5.5 Genska banka

V sklopu nalog Javne službe rastlinske genske banke na področju vinske trte sodelujemo pri pripravi ampelografskih opisov izbranih akcesij posajenih v naši kolekciji lokalnih sort. Imeli smo več sestankov, pregledali smo podatke o genotipizaciji in s sodelavkami smo pripravile prispevek in ga predstavile na Posvetu o rastlinskih genskih virih Žalcu. Z Anastazijo Jež Krebelj sva predstavili prispevek o genskih virih vinske trte na posvetu Trte in vino.

5.7 Sodelovanje z JSVR

Nadaljevali smo s preizkušanjem inovativnih ukrepov zdravljenja obolelih trt - vbrizgavanje vodikovega peroksida v debela obolelih trt in izrezovanje obolelega lesa, kar smo skupaj predstavili na Dnevu odprtih vrat. Sodelujemo pri skupni strokovni nalogi z naslovom Določanje stopnje občutljivosti tolerantnih sort trte na bolezni in škodljivce in s sodelavcem iz JSVR sva trikrat v vegetaciji naredila temeljit pregled tolerantnih sort in zapisala ocene stopnje morebitnih bolezni in škodljivcev. S sodelavcem Ivanom

Žežlina sva sodelovala z MKGP - URSVHVVR pri organizaciji in izvedbi ogledov občutljivih območij v Vipavski dolini in na Kras – Natura 2000 in vodovarstvena območja za predstavnike Komisije EU.

5.8 Sodelovanje pri projektih

Sodelujemo na CRP projektu Trsničarstvo in CRP – Smernice za grozdje in vino

Nadaljevalo in zaključilo se je delo na projektu ECOVINEGOALS in posredni rezultat projekta je tudi publikacija Lokalne sorte vinske trte – Vipavska dolina, za katero so nastale fotografije in tekst v sklopu projekta. Za stroške oblikovanja smo poskrbeli sami, tisk publikacije pa je bil pokrit iz projekta ENOTOUR. Publikacijo smo predstavili na prireditvi Trte in vino – zakladi Primorske.

Priloga:

Finančno poročilo

Pripravili:

Andreja Škvarč, vodja STS Vrhpolje (nalogi 1, 2, 4 in 5)

Denis Rusjan, strokovno tehnični koordinator (nalogi 3)

Romina Manfreda, vodja finančno računovodske službe (finančno poročilo)

Direktorica:

mag. Jana Čuk